

Utlåtande 2012:28 RV (Dnr 327-69/2012)

Äldrenämndens övertagande av ansvaret för hantering av trygghetslarm

Förslag från äldrenämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Äldrenämndens övertagande av ansvaret för hantering av ansökningar om trygghetslarm, larmmottagning, teknisk utrustning, service och installation godkänns.
2. Stadsdelsnämnderna ska ge delegation till äldrenämndens handläggare att besluta om trygghetslarm på stadsdelsnämndernas vägnar.
3. Medel om 32,0 mnkr omfördelas från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden i tertialrapport 1 2012.
4. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2010 att alla kommuninvånare över 65 år som ansöker om trygghetslarm ska beviljas larm utan att någon utredning behöver göras. Den äldre som själv anser sig ha behov av trygghetslarm bedöms enligt riktlinjerna ha rätt till det för sin trygghets skull.

I ärendet gällande förenklad biståndshandläggning för servicetjänster som presenterades för äldrenämnden i maj 2011 anförde förvaltningen att även handläggningen av trygghetslarm bör ses över i syfte att förenkla för den enskilde och att lyfta bort dessa ärenden från stadsdelsnämndernas beställarenhe-

ter. En tänkbar lösning som lyftes fram var att Stockholms Trygghetsjour skulle kunna hantera allt som rör trygghetslarm, det vill säga såväl biståndshandläggning som teknisk utrustning, installation, service och larmmottagning. I dagsläget hanterar Stockholms Trygghetsjour teknisk utrustning, installation, service och larmmottagning genom att de flesta stadsdelsnämnderna köper tjänsterna.

I finansborgarrådets förslag till budget för 2012 gavs äldrenämnden uppdraget att flytta över ansvaret för hanteringen av ansökningar om trygghetslarm från stadsdelsnämnderna till Stockholms Trygghetsjour, organiserat under äldrenämnden. I äldrenämndens förslag till kommunfullmäktige ingår en överflyttning av ansvaret att gälla biståndshandläggning, beslut om trygghetslarm, teknisk utrustning, service, installationsarbete samt larmmottagning.

Beredning

Ärendet har initierats av äldrenämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att ansvaret för larm med mera koncentreras till Trygghetsjouren under äldrenämnden.

Mina synpunkter

Äldrenämndens övertagande av ansvaret för trygghetslarm kommer att leda till ökad effektivisering och därmed minskad handläggningstid. Framförallt är det positivt att besluten om trygghetslarm för den enskilda individen ska gälla tills vidare, till skillnad från att endast gälla ett år i taget. Detta leder till en enklare vardag för de äldre.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Fördelning per stadsdelsnämnd gällande omfördelning av medel

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Miljöpartiet anser generellt att beslut alltid ska fattas så nära medborgaren som möjligt, och att decentralisering ska ske där så är möjligt. Det är ändå viktigt med en tydlig ansvarsfördelning, och en utarbetad strategi för hur det ska se ut i staden så att bedömningar görs på likartade grunder. Övertagandet innebär en effektivisering. Vi förutsätter att stadsdelsförvaltningarna därmed ges mer utrymme för uppföljning av omsorgs- och omvårdnadsinnehållet i den kontinuerliga äldreomsorgen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Äldrenämndens övertagande av ansvaret för hantering av ansökningar om trygghetslarm, larmmottagning, teknisk utrustning, service och installation godkänns.
2. Stadsdelsnämnderna ska ge delegation till äldrenämndens handläggare att besluta om trygghetslarm på stadsdelsnämndernas vägnar.
3. Medel om 32,0 mnkr omfördelas från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden i tertialrapport 1 2012.
4. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 22 februari 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns i huvudsak
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utvärdera organisationsförändringen i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna senast under 2013
3. Därutöver vill vi framföra följande.

Det är positivt för de äldre att besluten om trygghetslarm nu ska gälla tills vidare, och inte tidsbegränsas till ett år. För att organisationsförändringen ska fungera på bästa sätt ur de äldres perspektiv och tillförsäkra de anställda en god arbetsmiljö krävs att bemanningen i Stockholms Trygghetsjour är tillräcklig och att rutiner och informationsmaterial är optimala. Vi föreslår därför att organisationsförändringen utvärderas senast under 2013.

Äldrenämndens övertagande av ansvaret för trygghetslarm har redan startat, vilket märkligt nog inte framgår av ärendet. Det finns därför redan vissa erfarenheter, bland annat att det initialt inte har räckt med två anställningar. Än så länge har inte heller administrationen vid biståndshandläggningen minskat. Däremot är det positivt för handläggarnas arbetsmiljö att ha fått en ny arbetsuppgift, som innebär mer omväxlande och mindre stillasittande arbete

En annan iakttagelse är att stadsdelsförvaltningarnas utförarkataloger behöver ses över. Det framgår till exempel inte tydligt att det går att välja kommunal hemtjänst som rycker ut på trygghetslarmen i en del kataloger. Flera kataloger är svåra att hitta i för de äldre. Många förstår inte ens vad ”utförare” är och har mycket svårt att välja.

Särskilt uttalande gjordes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2010 att alla kommuninvånare över 65 år som ansöker om trygghetslarm ska beviljas larm utan att någon utredning behövs göras. Den äldre som själv anser sig ha behov av trygghetslarm bedöms enligt riktlinjerna ha rätt till det för sin trygghets skull.

I ärendet gällande förenklad biståndshandläggning för servicetjänster som presenterades för äldrenämnden i maj 2011 skrev förvaltningen att även handläggningen av trygghetslarm bör ses över i syfte att förenkla för den enskilde och att lyfta bort dessa ärenden från stadsdelsnämndernas beställarenheter. En tänkbar lösning som lyftes fram var att Stockholms Trygghetsjour skulle kunna hantera allt som rör trygghetslarm, det vill säga såväl biståndshandläggning som teknisk utrustning, installation, service och larmmottagning. I dagsläget hanterar Stockholms Trygghetsjour teknisk utrustning, installation, service och larmmottagning genom att de flesta stadsdelsnämnderna köper tjänsterna.

I finansborgarrådets förslag till budget för 2012 gavs äldrenämnden uppdraget att flytta över ansvaret för hanteringen av ansökningar om trygghetslarm från stadsdelsnämnderna till Stockholms Trygghetsjour, organiserat under äldrenämnden. I äldrenämndens förslag till kommunfullmäktige ingår en överflyttning av ansvaret att gälla biståndshandläggning, beslut om trygghetslarm, teknisk utrustning, service, installationsarbete samt larmmottagning.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2011 i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Idag hanteras ansökan, beslut och beställning gällande trygghetslarm av biståndshandläggarna i respektive stadsdelsförvaltning. Varje stadsdelsnämnd har medel budgeterat för inköp av teknisk utrustning, installation, service och larmmottagning och de flesta stadsdelsnämnderna köper tjänsterna av Stockholms Trygghetsjour.

Inom ramen för utredningsarbetet gällande förenklad biståndshandläggning för servicetjänster har även frågan om hur handläggningen av trygghetslarm ska ske be-

rörts och planering pågår på förvaltningen för att föra över handläggningen till Stockholms Trygghetsjour. I och med överföringen kommer all hantering gällande trygghetslarm, såväl ansökan och biståndshandläggning som teknisk utrustning, service, installation och larmmottagning, hanteras av Stockholms Trygghetsjour. Förslag till ny ansökningsblankett för trygghetslarm har tagits fram.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utvecklig och utbildning. Samråd har skett med övriga avdelningar inom äldreförvaltningen, samt med stadens juridiska avdelning. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har getts utrymme att yttra sig i ärendet 2011-12-06. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet på sammanträde 2011-12-07.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Som en följd av kommunfullmäktiges beslut att ansvaret för biståndshandläggning, larmmottagning, teknisk utrustning, installation och service gällande trygghetslarm förs över från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden vid årsskiftet måste medel omfördelas från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden. Medel om 1,4 mnkr behövs för två anställningar för att handlägga ansökningar om trygghetslarm, och medel om 30,6 mnkr för teknisk utrustning, service, installationsarbete och larmmottagning. Kostnaden har beräknats dels genom uppgifter om hur mycket respektive stadsdelsnämnd har budgeterat för 2011 avseende inköp av teknisk utrustning, service och installationsarbete, samt larmmottagning, dels beräkning av omfattningen av biståndshandläggningen, vilket beräknas motsvara två anställningar. Fördelningen per stadsdelsnämnd redovisas i bilaga 2.

Under förutsättning av äldrenämndens och kommunfullmäktiges beslut kommer alla nya ansökningar gällande trygghetslarm, från och med årsskiftet, att handläggas av Stockholms Trygghetsjour. Handläggningen i pågående larmärenden kommer att föras över från stadsdelsnämndernas beställarenheter i takt med att nytt beslut ska fattas i samband med nyprövning.

Fortfarande ska beslut fattas enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen och socialtjänstlagens regler om dokumentation ska gälla. Hittills har alla beslut om trygghetslarm fattats för ett år i sänder, men efter diskussion med stadens juridiska avdelning kommer besluten härnäst att gälla tillsvidare, vilket förenklar handläggningen betydligt. Detta gör att de resurser för biståndshandläggningen som behöver tillföras Stockholms Trygghetsjour kommer att vara relativt begränsade då det i huvudsak endast kommer att gälla handläggningen av nya ansökningar om trygghetslarm. Förslaget med en samlad hantering av trygghetslarm förväntas medföra ökad effektivitet.

Biståndsbeslutet om trygghetslarm kommer att följas upp på olika sätt. Hos varje larmkund genomförs kontinuerliga provlarm som dokumenteras. Larmoperatörerna och teknikerna på Stockholms Trygghetsjour, samt utförarna, uppmärksammar om det inte fungerar med trygghetslarm, exempelvis om den äldre inte klarar av att använda larmet, larmar ideligen etc. I sådana ärenden meddelar teknikerna och utförarna Stockholms Trygghetsjour som i sin tur meddelar beställarenheten i aktuell stadsdelsnämnd. Biståndshandläggaren kontaktar den äldre och erbjuder hembesök för att utreda om

andra och/eller fler insatser behövs.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att ansvaret för larm med mera koncentreras till Trygghetsjouren under Äldrenämnden. Detta bör innebära att likställigheten i staden ökar samt att möjligheter till effektiviseringar uppstår. Den förenklade biståndsbedömningen minskar administrationen och centralisering av inköp, teknisk service och installation bör kunna utföras effektivare.

Det har visat sig att det inte är möjligt juridiskt eller av praktiska skäl att Stockholms Trygghetsjour ska fatta självständiga myndighetsbeslut gällande trygghetslarm. På grund av gällande dokumentationsbestämmelser och utformningen av Paraplysystemet krävs att Stockholms Trygghetsjourns handläggare ges rätt att fatta beslut i stadsdelsnämnds ställe. Kommunfullmäktige föreslås besluta att varje stadsdelsnämnd ska ge sådan delegation till äldrenämndens jourhandläggare.

Under 2012 överförs de 32 miljoner kronor som Äldrenämnden föreslår från stadsdelsnämnderna till Äldrenämnden. Äldrenämnden får i uppdrag att i verksamhetsplanen för 2013 återkomma med en beräkning på storleken av de effektiviseringar som bör vara möjliga att genomföra. Dessa medel kommer då att återföras till stadsdelsnämnderna.

RESERVATIONER M.M.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) enligt följande.

”Miljöpartiet anser generellt att beslut alltid ska fattas så nära medborgaren som möjligt, och att decentralisering ska ske där så är möjligt. Däremot är det viktigt med en tydlig ansvarsfördelning, och med en utarbetad strategi för hur det ska se ut i staden så att bedömningar görs på likartade grunder. Övertagandet innebär en effektivisering. Vi förutsätter att stadsdelsförvaltningarna därmed ges mer utrymme för uppföljning av omsorgs- och omvårdnadsinnehållet i den kontinuerliga äldreomsorgen.”

Bilaga 2

FÖRDELNING PER STADSDELSNÄMND GÄLLANDE OMFÖRDEL-
NING AV MEDEL

<i>Stadsdelsnämnd</i>	<i>Summa att överföra i kronor per år</i>
Rinkeby-Kista	900 000
Spånga-Tensta	1 100 000
Hässelby-Vällingby	3 900 000
Bromma	2 100 000
Kungsholmen	2 400 000
Norrmalm	1 800 000
Östermalm	3 000 000
Södermalm	3 600 000
Enskede-Årsta-Vantör	3 700 000
Skarpnäck	1 700 000
Farsta	2 600 000
Älvsjö	1 400 000
Hägersten-Liljeholmen	2 500 000
Skärholmen	1 300 000
SUMMA	32 000 000